

[P. Mortensen.]

kert ikke højere end paa 800 Kr. aarlig. Naturligvis er Fiskerbefolkningen i Sønderjylland blevet delagtig i de gennemførte Laaneforanstaltninger, men jeg vil meget gerne henstille til den høje Regering, om der ikke, hvis der i Fremtiden gennemføres nye Laanelove for Haandværkere og Fiskere, er Mulighed for at tage et særligt Hensyn til Ansøgninger fra Sønderjylland; det vil have en meget stor Betydning for de Folk, de er, som sagt, meget vanskeligt stillet.

Der er ikke tænkt paa, at Arbejderklassen skulde repræsenteres i det foreslaaede Udvalg, men jeg vil gerne sige til den høje Regering, som nu skal beskæftige sig med disse Ting — det er allerede tidligere sagt fra denne Talerstol —, at den sociale Forstaaelse har manglet paa mange Omraader hos Myndighederne dernede. I den Henseende vil jeg gerne henlede Opmærksomheden paa en Statistik, som Socialministeriet en Gang i 1930 har udgivet om Forholdene, en Statistik, som viste en voldsom Stigning af Fattighjælpsydelse i Sønderjylland. Jeg kan ogsaa henvise til nogle Beretninger, der blev afgivet sidste Aar, hvoraf fremgaar, at man i en Række Landkommuner dernede overhovedet ikke har kendt Hjælpekassehjælp, men kun Fattighjælp som Understøttelsesform. Jeg vil gerne bede den højtærede Socialminister om at undersøge, hvorledes Forholdene er netop med Hensyn til de sociale Ydelser i Sønderjylland, om det er rigtigt, som i sin Tid Amtmændene har udtalt, og om det fortsat er rigtigt, at man dernede i alt for høj Grad anvender Fattighjælpen i Stedet for en anden, human Forsørgelsesform.

Saa skal jeg kun endnu sige om Forholdene paa selve Arbejdspladserne dernede, om Arbejdsløsheden, at selvfølgelig maa jeg erkende, at det nok skal være rigtigt, hvad den højtærede Statsminister har sagt, at Arbejdsløshedstallet forholdsvis taget er mindre i de sønderjyske Landsdele end i det øvrige Land. Det lyder ganske vist ikke troligt, det stemmer ikke med den Opfattelse, jeg har haft. Jeg har været af den Opfattelse, at Arbejdsløsheden var større end i det øvrige Land, og i sin Tid, da vi havde Erhvervsudvalget, kunde det ogsaa konstateres, at Arbejdsløsheden var større dernede. Men lad gaa med, at Arbejdsløsheden nu er mindre end i det øvrige Land, i hvert Fald er den stor, meget stor, og dertil kommer, at de Folk, der har Beskæftigelse dernede, har en

mindre Løn, end de har i det øvrige Land, det kan meget let eftervises.

Kommunerne i Sønderjylland er meget fattige. Det kan godt være, at de ogsaa er det i det øvrige Land, men vi har en hel Del Landkommuner, hvor Skatteprocenten stærkt nærmer sig de 20, og det er jo ganske givet, at saadanne Kommuner ikke evner at iværksætte Arbejde til Afhjælpning af Arbejdsløsheden. Der findes en Masse Arbejde, som udmærket kunde udføres. Den højtærede Statsminister var inde paa en Omtale af Vejene og de Muligheder, der ligger der for at sætte Arbejder i Gang. Jeg vil i denne Forbindelse gerne sige, at den Vejplan, der gennemførtes i Sønderjylland i 1921, i hvert Fald for Haderslev Amt blev en fuldkommen Fiasko. Vejbannerne blev nødtvungent istandsat med Kørebanner paa 4—4½ Meters Bredde, og disse Vejbanner er for længst opslidt. Jeg tror nok, jeg kan sige, at Vejene i Haderslev Amt hører til de allerdaarligste i Landet. Stiftamtmanden dernede og Amtsraadet i det hele taget arbejder paa Planer om en ekstraordinær Istandsættelse af Vejene, og der er i alt Fald Tale om, at 50 km af Vejene dernede nødvendigvis maa udbygges, de skal have en helt anden Profil end den gamle runde, men til Gennemførelsen heraf skal der jo bruges en hel Del Penge. Amtet har anmodet om Støtte dertil, og nu vil jeg gerne henstille til den høje Regering, at den, naar den fortsætter sine Overvejelser vedrørende vore Forhold og tænker paa, hvad der kan gennemføres, da søger at skaffe Penge, saaledes at dette Vejarbejde kan gennemføres baade i Haderslev Amt og andre Amter i hele Landsdelen; thi det vil jo bevirke, dels at Arbejdsløsheden bliver mindre, men det vil ogsaa i høj Grad bevirke, at Kommunerne faar mindre Udgifter til sociale Formaal. Det er altsaa min Henstilling til den højtærede Regering, at den under sine fortsatte Overvejelser søger at skaffe Midler hertil.

Af det, der er sagt, vil man forstaa, at vi ikke er Tilhængere af, at der nedsættes et Udvalg. Vi er det ikke, blandt andet fordi vi er af den Mening, at naar der skal gennemføres noget, der skal have Betydning for Forholdene dernede, saa kan det ikke nytte, at vi nedsætter en Kommission, der muligvis skal have et halvt Aar eller endnu længere Tid at arbejde i. Skal der i det hele taget gennemføres noget, maa det ske langt hurtigere, og det vil i alt Fald være ganske urimeligt at nedsætte et Udvalg, der skal arbejde i lang Tid.